

PLAN RADA ISTORIJSKOG ARHIVA SOMBOR ZA 2007. GODINU

UVOD

Plan rada Istorijskog arhiva Sombor (u daljem tekstu: Arhiv), za 2007.g. na predlog direktora usvaja Stručno veće Arhiva. Nadzorni odbor i Upravni odbor donose odluku o njegovom usvajanju.

Izvan Arhiva dostavlja se još i Arhivu Vojvodine i Pokrajinskom sekretarijatu za obrazovanje i kulturu, Sektoru za kulturu, a po potrebi i Arhivu Srbije i Ministarstvu za kulturu i informisanje. Arhiv je javna ustanova kulture od opšteg značaja koja obavlja glavnu i sporednu delatnost.

Glavna delatnost Arhiva je: zaprimanje arhivske građe starije od 30 godina (kojoj je izlučen bezvredni registraturski materijal, saglasno propisima), zaštita, čuvanje, sređivanje i obrada. Zaprimanje arhivske građe i mlađe od 30 godina, ako je pravno lice, imalac arhivske građe prestao da postoji (naprimer: procesom privatizacije), kojoj je takođe izlučen bezvredni registraturski materijal, ako Arhiv ima mesta za takvu arhivsku građu.

Obilazak, arhiva pravnih lica (registratura), na teritoriji opština, Somor, Apatin, Kula, Odžaci i Bač, i nalaganja mera, čuvanja, zaštite i izlučivanja bezvrednog registraturskog materijala, sglasno propisima i aktima takvih registratura.

Rad sa strankama u izdavanju kopija arhivske građe po njihovim zahtevima (naročito, su stranke brojne u procesu povraćaja imovine i procesu dokazivanja staža u privatizovanim pravnim licima).

Organizovanje (pronalaženje i stavljanje na raspolaganje za izučavanje), istraživačkog rada za istraživače.

Sporedna delatnost Arhiva je: izdavačka i izložbena delatnost na klasičan način i digitalizacijom arhivske građe, što predhodno podrazumeva pronalaženje i stavljanje na raspolaganje za izučavanje, konsultativne usluge najšireg tipa, a dok je posla bilo manje, a radne snage više i aktivan odnos u izradi izdavačkog poduhvata, odnosno izložbe.

Stručna i opšta javnost izvan Arhiva doživljava Sporednu delatnost Arhiva kao glavnu, zbog efekta izdavaštva odnosno izložbi.

Naime, pretvaranje događaja u činjenice filtriranjem i tumačenjem arhivskih dokumenata je neka vrsta pretvaranja tragova prošlosti u istorijsko-književno predstavljanje, još ako je modernim jezikom sve to prezentovano, dakle, jezgrovitim i koncentrovanim iskazom, efekat je veći.

Arhiv poseduje, **arhivsku građu** od preko 3000 dužnih metara, na latinskom, mađarskom, nemačkom i srpskom jeziku, kao i **internu biblioteku** od 1820 inventarisanih knjiga, uglavnom istorijskog sadržaja.

Arhivska služba u Somboru, normativno je regulisana u Statutu Slobodnog i Kraljevskog grada Sombora, 1749.g. Dan Arhiva je 28. april.

Arhiv kao ustanova je od decembra 1948.g. u Somboru, imao za osnivača sve nivoe vlasti, od državne (Srbija), preko pokrajine, sreza, opštine Sombor, a sada osnivačka prava delom vrši AP Vojvodine (imenovanje direktora, upravnog i nadzornog odbora, i finansiranja većeg dela, popravki i održavanja zgrada, objekata, opreme i programa) i SO Sombor (finansiranje zarada, znači broj izvršilaca, tj. radna snaga, materijalnih troškova i manjeg dela, popravki i održavanja zgrada, objekata, opreme i programa).

Najmanji deo finansiranja materijalnih troškova, obezbeđuju i SO Apatin, SO Kula, SO Odžaci i SO Bač. Teritorijalna nadležnost Arhiva, u pet opština, obuhvata 38 naseljenih mesta.

Arhiv je budžetska javna ustanova koja ima i određene sopstvene prihode saglasno Pravilniku o uslugama sa cenovnikom i naplaćuje određenu taksu od stranaka u budžetski sistem Srbije.

Za Arhiv je Arhiv Vojvodine matičan, a Arhiv Srbije nacionalni i matičan.

Arhivisti i arhivski pomoćnici su profil zaposlenih u Arhivu i organizovani su i na nivou Vojvodine i na nivou Srbije, kao i redovni Kolegijumi direktora Arhiva.

Strukturu zaposlenih, čine: **6 arhivista** - visoka stručna sprema, društvenog smera, sa stručnim arhivističkim ispitom, (od kojih je g. Rade Šumonja polovinom 2006.g. preminuo), **5 arhivskih pomoćnika** - srednja stručna sprema, društvenog smera, sa stručnim arhivističkim ispitom (od kojih , g. Branislavu Jeremiću miruje radni odnos, zbog odlaska na funkciju u SO Sombor i na njegovo mesto primamo zamenu na određeno vreme do godine dana u skladu sa zakonom, a i ranije, ako bi se Jeremić ranije vratio). Krajem 2006.g. zamena g. Morić Mile je otišao iz Arhiva na drugi posao.

Arhiv treba još 2 arhiviste - visoka stručna sprema društvenog smera, sa stručnim arhivističkim ispitom, a može i pripravnik (prednost: Filozofski fakultet – katedra za istoriju , 1 izvršilac, i Filološki fakultet – katedra za nemački jezik i književnost, sa znanjem latinskog jezika, 1 izvršilac).

Arhiv ima spremačicu i direktora, dakle planiranih ukupno, 15 izvršilaca za 2007. godinu.

Ako se prihvati za 2007. g. ukupno 15 izvršilaca u Arhivu, tj. budžetom SO Sombor, obezbedi 15 zarada, tada Arhiv planira da raspiše oglase za popunu 3 izvršioca, arhiviste na neodređeno vreme, i 1 izvršioca, arhivskog pomoćnika na određeno vreme, kao zamena, do povratka g. Branislava Jeremića u Arhiv, a najduže do godinu dana , u skladu sa zakonom.

Arhiv se od 2006.g. pomaže sa 2 vojnika (bez potrebnih kvalifikacija), na civilnom služenju vojnog roka (septembarska klasa 2006. na devet meseci), kao i sa 1 volonterom (od oktobra na šest meseci), sa potrebnim kvalifikacijama.

Za potrebe rada sa strankama oko povraćaja imovine, svi u Arhivu su radili zahteve, tako da je objektivno ostali posao ostavljen za sledeću ili sledeće godine, po preporuci Arhiva Vojvodine (kada smo pohvaljeni za učinjene napore i postignute rezultate).

Arhiv Vojvodine nam je, prilikom inspeksijskog obilaska za 2006.g. naložio defanzivan stav za Sporednu delatnost Arhiva, jer pri postojećoj radnoj snazi i prostoru, ne stiže se obavljanje poslova Glavne delatnosti Arhiva.

Na osnovu ugovora, računovodstveno-knjigovodstvene usluge Arhiv obavlja preko posebne firme, Knjigovodstvenog centra, u Somboru, Stuparski put 16, a posao oko grejanja, angažovanjem ložača u grejnoj sezoni.

PLAN TEKUĆIH POPRAVKI I ODRŽAVANJA ZGRADA, OBJEKATA, OPREME I PROGRAMA

TEKUĆE POPRAVKE I ODRŽAVANJE ZGRADA I OBJEKATA

Za 2007.g. Arhiv planira rekonstrukciju krovova Arhiva, sa čišćenjem potkrovlja Arhiva od golubijeg smeća, prema Projektu, a sredstvima APV.

Arhiv planira (ako ostaje na postojećoj adresi), celokupnu rekonstrukciju – Ponuda – Projekt, je planirana sredstvima APV.

Ako se Arhiv preseli u 2007.g. na novu lokaciju, to će odlučiti SO Sombor.

Ako Arhiv ostane i u 2007.g. na postojećoj adresi, a dodeli mu se ISTURENI DEPO, to će odlučiti SO Sombor.

OPREMA

U 2007. godini se ne planira značajnija nabavka opreme (kako za digitalizaciju tako i za ostale namene).

PROGRAMI

U 2007.g. planira se štampanje **fototipskog izdanje Povelje iz 1749.** godine kojom je Sombor stekao status Slobodnog i Kraljevskog grada - 70% sredstvima APV, a 30% sredstvima SO Sombor.

PLANOVI PO ODELJENJIMA ARHIVA

ZAŠTITA ARHIVSKE GRAĐE, SPOLJNA SLUŽBA I SLUŽBA DEPOA

Stručni nadzor nad radom registratura

- Kontrola stanja svedenosti, uslova čuvanja, sistema arhiviranja, utvrđivanje količine i vremenskog raspona registraturskog materijala
- Pružanje stručne pomoći i instrukcija u vezi sa čuvanjem, sređivanjem i izdvajanjem bezvrednog registraturskog materijala za izlučivanje
- Izrada Zapisnika o izvršenom stručnom nadzoru na radom registratura i izdavanje Rešenja o naloženim merama.
- U planu je stručni nadzor nad radom 100 registratura.

Izrada topografskog registra

- Budući da do sada nije izrađen Topografski registar registratura, u planu je njegoza izrada u toku 2007.godine.

Registar aktivnih i pasivnih registratura

- Nastavak vođenja registara aktivnih i pasivnih registratura kao i kartona registratura.

Izlučivanje bezvrednog registraturskog materijala

- Pregled i razmatranje primljenih Predloga za izlučivanje bezvrednog registraturskog materijala, kontrola sa Listom kategorija sa rokovima čuvanja
- Neposredan uvid u bezvredan registraturski materijal, izrada Zapisnika i izdavanje Rešenja kojim se odobrava izlučivanje bezvrednog registraturskog materijala kome su rokovi čuvanja istekli.

Obaveze koje proističu iz člana 38. Zakona o kulturnim dobrima

- Davanje Saglasnosti na Liste kategorija registraturskog materijala sa rokovima čuvanja koje su dostavile registrature kao Predlog Arhivu
- Pružanje stručne pomoći u vezi čuvanja, lociranja, arhiviranja građe i kancelarijskog poslovanja prilikom izrade normativnih akata itd.

Preuzimanje registraturskog materijala i arhivske građe

- Razmatranje zahteva za preuzimanje i mogućnosti smeštaja u depoima Arhiva
- Izrada primopredajnog zapisnika uz učešće obe strane
- Rešiti problem smeštajnih kapaciteta Arhiva.

Baza podataka o registraturama i dosijeji registratura

- Kontinuirano unositi podatke u program SPSL i dosjee registratura

Opšti poslovi

- prijem svih vrsta podnesaka od registratura (prepis arhivske knjige, predlozi za izlučivanje, zapisnici o stručnom nadzoru, Liste kategorija, Pravilnici i drugo) i zavođenje istih u odgovarajuće evidencije
- izdavanje faktura uz zapisnik o izlučivanju bezvrednog registraturskog materijala
- dostavljanje ponuda za sređivanje registratura
- izlučivanje iz dosijea registratura (nakon dobijenog uputstva od Arhiva Vojvodine).

RAD NA IZDAVANJU ČINJENICA SADRŽANIH U ARHIVSKOJ GRAĐI

I u toku 2007. godine, kao i do sad, će se svi prispeli zahtevi fizičkih i pravnih lica rešavati u što kraćem roku. Izdavaće se uverenja o činjenicama sadržanim u arhivskoj građi kao i overene fotokopije arhivskih dokumenata.

Broj zahteva se ne može unapred predvideti.

SREĐIVANJE I OBRADA ARHIVSKE GRAĐE

REGISTRATURSKO SREĐIVANJE

U toku 2007. godine se planira registratursko sređivanje sledećih fondova:

F. 216 - Gradska komisija za ratnu štetu Sombor (1945-1946)

0,1 ml

U toku 2006. godine je obrađeno 11 kutija građe u količini od 1,10 ml a ostaje za obradu još 1 kutija u količini od 0,10 ml. Sređivanje ovog fonda podrazumeva izradu imenskih indeksa Prijave ratne štete za oduzetu imovinu i lišenja slobode i za nestala lica ili lica lišena života, kao iepakivanje sačuvanih Prijava.

F. 539 – Radnički univerzitet "Blagoje Parović" Sombor (1949-2003) 5,00 ml
Građa fonda je preuzeta 2002. godine u količini od 4,50 ml i ista je registraturski sređena. Međutim, 2005. godine je preuzeto još 5,00 ml građe ovog fonda od SO Sombor, pa je potrebno i ovu građu srediti te objediniti sa prethodnom i ustrojiti konačan sadržaj fonda.

F. 136 – Narodni odbor opštine Kruščić (1944-1957) 1,88 ml
Građa fonda je preuzeta 1973. godine u količini od 7,00 ml. i 2003. godine u količini 0,06 ml. Registratursko sređivanje je vršeno 1982. godine i tom prilikom je izlučeno 5,00 ml bezvrednog registraturskog materijala. Zbog naknadnog preuzimanja građe ovog fonda potrebno je izvršiti ponovno registratursko sređivanje.

F. 417 - Učiteljska škola Sombor (1814-1979) 13,65 ml

F. 148 - Narodni odbor opštine Svetozar Miletić 1944-1959 3,50 ml

F. 233 - Narodni odbor sreza Odžaci 1945-1955 11,30 ml

F. 212 – SO Apatin – Komisija za nacionalizaciju (1959-1960) 0,05 ml
Građa fonda je iznosila 0,25 ml (2 fascikle + 1 svž.). Registraturskim sređivanjem u 2005. godini je obuhvaćeno 0,20 ml građe te za sređivanje u 2007. godini ostaje još 0,05 ml građe fonda.

F. Modna konfekcija "STIL" Odžaci (1961-2005) 29,14 ml
Građa fonda je preuzeta 2006. godine u nesređenom stanju i bez primo-predajnog zapisnika. kako su podaci iz građe ovog fonda veoma traženi, kako od strane RF PIOZ tako i od bivših radnika, fond je predviđen za registratursko sređivanje.

F. 458 - DP «Sloga» Sombor (1949-2003) 10,00 ml
Građa fonda je preuzeta 07.03.2005. godine, sa popisom.

Ostalo:

U toku 2007. godine nastaviće se rad na sređivanju arhive Srpske pravoslavne crkvene opštine Sombor. Planira se sređivanje 50,00 ml građe.

ARHIVISTIČKA OBRADA

F. 112 – Opština Apatin (1941–1944) 2,7 ml
Arhivistička obrada fonda se nastavlja u 2007. godini.

F. 229 – Sreska komisija za konfiskaciju Sombor (1945-1947) 0,90 ml
Nastavak arhivističke obrade spisa (planira se 3000 predmeta).

F. 76 – Opština Bač (1941-1944) 0,32 ml

F. 7 – Lični fond Ilije Džinića (1894-1981) 0,85 ml

F. 530 - Narodni odbor sreza Apatin (1945-1946) 0,90 ml

F. 2 - Zbirka "Znamenite ličnosti" (1670-1983) 130 predmeta 0,24 ml

F. 241 - Zemaljska komisija za utvrđivanje zločina okupatora i njihovih pomagača u Vojvodini – Povereništvo za Okrug somborski (1945-1946) 0,15 ml

Nakon završene obrade navedenih fondova, sačinice se i potrebna naučno-informativna sredstva: analitički inventari u vidu kartica sa pratećim registrima (predmetno-tematski, geografski i registar ličnih imena), kao i sumarni inventarai sa uvodom. Popuniće se radni kartoni sa novim podacima o sređivanju fonda ili zbirke i u potpunosti kompletirati dosije fonda.

DIGITALIZACIJA ARHIVSKE GRAĐE

Nastavak rada na digitalizaciji arhivske građe fonda reg. br. **229: Sreska komisija za konfiskaciju Sombor (1945-1947)**. Planira se digitalizacija **3000 predmeta tj. nastanak oko 10.000 digitalnih snimaka**.

U postupku digitalizacije će se vršiti:

- snimanje svakog lista u određenom formatu i rezoluciji,
- numerisanje snimaka,
- lociranje snimaka u odgovarajuće foldere,
- obrada snimaka u «Photoshop-u»,
- čuvanje (narezivanje) snimljenog materijala na CD/DVD,
- sačinjavanje backup-a (rezervne kopije).

Formiranje baze podataka analitičkih inventara

U toku prošle godine instaliran je program dobijen od Arhiva Vojvodine u sklopu Informacionog sistema arhiva Vojvodine (ISAV) – za izradu analitičkih inventara i pripadajućih registara (predmetno-tematski, geografski i registar ličnih imena). Osnovni atributi baze podataka ovog programa su:

- registarski broj i naziv fonda,
- broj kartice (inventarni broj),
- broj kutije u kojoj je predmet,
- izvorna signatura predmeta,
- godina nastanka predmeta,
- datum nastanka predmeta,
- mesto nastanka,
- napomena,
- analitički opis,
- jezik građe,
- broj listova u predmetu,
- imenska, geografska i predmetna odrednica,
- povezivanje sa digitalnim
- snimcima predmeta.

Ovaj program omogućava pretraživanje baze podataka po ključnoj reči za bilo koji atribut baze, te locira željeni zapis. Korisnik na ovaj način može da vidi i odštampa analitički opis predmeta, a takođe da pregleda ili odštampa digitalni snimak predmeta.

- U toku 2007. godine, planira se nastavak unosa podataka (analitičkih opisa) za: **F. 229 - Sreska komisija za konfiskaciju Sombor (1945-1947)**. Planira se unos **1000 analitičkih opisa** (od inv. br. 251-1250).

- Takođe, u toku 2007. godine se planira **unos postojećih analitičkih inventara – analitičkih opisa** (koji su sačinjeni u papirnoj formi tj. na karticama) fondova koji su **ranije arhivistički obrađeni**:

R. br.	Reg. br. fonda	Naziv fonda	Godine građe	Broj analitičkih kartica
1.	56	Lični fond dr Đorđa Antića	1791-1991	657
2.	412	Lični fond dr Ružice Rip	1914-1942	37
3.	413	Lični fond Stevan Konjović	1913-1941	38
4.	169	Bolnički centar br. 2 Sombor	1944-1945	90
5.	290	Sreski komitet Narodne omladine Sombor	1945-1962	83
6.	42	Savez srpskih pevačkih društava Sombor	1870-1940	538
7.	8	Zbirka urbarijalnih spisa	1760-1945	845
8.	73	Okružni sud Sombor	1919-1941	741
9.	207	Reonska uprava narodnih poljoprivrednih dobara Sombor	1945-1947	906
10.	32	Sresko načelstvo Apatin	1855-1902	79
11.	4	Vojno utvrđenje Sombor	1720-1749	223
12.	103	Lični fond Vera Gucunja - Vrebalov	1927-1981	189
13.	6	Zbirka normativnih akata	1791-1977	645
14.	529	Komanda mesta Apatin	1944-1945	187
15.	127	Slobodan i kraljevski grad Sombor	1941-1944	188
16.	61	Zbirka memoarske građe	1947-1983	277
17.	1	Zbirka povelja	1612-1942	29
18.	192	Mesna uprava narodnih poljoprivrednih dobara Sombor	1945-1946	112
19.	37	Kraljevski okružni sud Sombor	1873-1915	35
Ukupno analitičkih opisa za unos:				5899

KORIŠĆENJE ARHIVSKE GRAĐE

U toku 2007. godine planira se poseta oko **70 korisnika arhivske građe** u naučne i stručne svrhe. Istima će biti data na uvid i korišćenje, isključivo registratorski sređena i arhivistički obrađena arhivska građa, koja se odnosi na temu ili svrhu njihovog interesovanja. O korisnicima ove vrste biće uredno vođene sve propisane evidencije.

IZRADA VODIČA KROZ ARHIVSKU GRAĐU

Planira se završetak prve i druge sveske Vodiča kroz arhivsku građu Istorijskog arhiva Sombor.

OSTALI ARHIVISTIČKI POSLOVI

Prilikom iznalaženja arhivske građe iz arhivistički obrađenog **Ličnog fonda mr Đorđa Antića**, koja je od izuzetnog značaja a i u naučno-istraživačkom radu se koristi u velikoj

meri, ustanovljeno je da unutar samih kutija a i unutar predmeta postoji svojevrsan nered. Zbog već pomenutog značaja građe ovog fonda, izvršiće se pregled fonda u celosti te vraćanje istog u prvobitno sređeno stanje, kao i utvrđivanje koji predmeti eventualno nedostaju tj. nisu na svom mestu.

Fond biblioteke Arhiva - inventarisane knjige su "izmešane" i mnoge nisu na svom mestu. Iz tog razloga će se i ovaj fond dovesti u prvobitno stanje sređenosti.

OPŠTA SLUŽBA

I u 2007.g. Arhiv planira da Knjigovodstveni centar u Somboru, Staparski put 16, obavlja za Arhiv finansijsko-računovostvene i knjigovodstvene poslove, a poslove higijene da obavlja spremačica, 1 izvršilac, a od rešenja načina grejanja, po potrebi ugovorom o delu, angažovaće se ložać.

DIREKTOR

U 2007.g. pored redovnih poslova, direktor planira doprinos na Kolegijumima direktora, Arhiva Vojvodine kroz sledeće:

Postoji potreba normativnog definisanja Arhiva, koju zakonodavac svake godine odlaže, tj. nedonosi se zakon o Arhivima u Srbiji.

Šta ukratko znači planiranje normativne definisanosti Arhiva:

- Zakon bi definisao da li u upravnom smislu reči, Arhiv pripada Ministarstvu za kulturu (kako je u većini zemalja), ili Ministarstvu unutrašnjih poslova (ima i takvih rešenja).
- Dalje, ako je naprimer Arhiv unutar kulture, tada se mora definisati koji arhivi su javne ustanove, a koji privatne ustanove, a od onih koji su javne ustanove koji su državni, koji pokrajinski koji međuopštinski, koji opštinski i sl.
- To je važno jer se tako određuje ko je osnivač, ko je zadužen za finansiranje, radnu snagu i sve drugo, što je potrebno da bi konkretni arhiv imao, naprimer, dozvolu za rad i na svoj način se umrežio, unutar države i sa svetom.
- Posle zakona dolaze podzakonska akta: uredbe, pravilnici, poslovnici, rešenja, uputstva i dr.
- Paralelno se donosi Akt o osnivanju od strane osnivača, a tek potom Statut i druga normativna akta svakog arhiva, uz Poseban Kolektivni ugovor i odnosna prateća akta.
- Tada će i inspekcije, akta i odluke, matičnog Arhiva Vojvodine i matičnog i nacionalnog Arhiva Srbije biti usklanjena i sprovodiva.
- Jedinstveno bi se regulisala naplata usluga arhiva na čitavoj teritoriji Srbije i opet, zakonom, npr. o komori arhivista i arhivskih pomoćnika, regulisao i legalizovao rad na terenu i legalnih i ilegalnih arhivista.

Planovi rada na obrascima, upitnicima finansijske prirode, prilažu se uz ovaj Plan rada za 2007.g. i čine njegov sastavni deo.

**Direktor,
Zoran Bekvalac, dipl. pravnik**